

KASIM

BOYUT

2019

İçindekiler

Kasım **BOYUT** 2019

Editörden	1
Homore Daumier - Yeşim Akçakaya	2
İnsanın Doğuş Hikâyesi - Derin Ak	6
Tanıdık- Ece Azra Aktürk	8
Yeni Bir Dünya - Başak Ataman	9
Hissediyorum Ama Duymuyorum - Yaren Mistaçoğlu	11
Kadın Olmak - Elif Tuana Gökmen	12
Aslında Kimler Akıl Hastası? : Joker - Oğuz Tuna Solaroğlu	13
Reyhan - Alara Berru Kapdan	15
Anons - Derin Ak	16
Gözlerimden Kan Akıyor - Zeynep Sakarya	17
İnsan ve Dil - Alya Salan	18
Bulutlar - Melis Selek	19

Kapak Tasarım

Yeşim Akçakaya

Editör Kadrosu

Ecem Yılmazhaliloğlu Derin Ak
Duru Bayramoğlu Elif Sakallı

Danışman Öğretmenler

Arzu Güleçyüz
Betül Yurdakul

Yaratıcı Ekip

Asya Ülger
Zeynep Karahasan

Layout Editör

Asya Ülger
Zeynep Karahasan

Konuk Yazar Olmak İçin...

boyuttedebiyat@stu.kocschool.k12.tr

Boyut Yazar Kadrosu

Oğuz Tuna Solaroğlu
Ümmünaz Yanık
Ekin Ünlü
Sadberk Zeynep Sakarya
Melis Selek
Ece Azra Aktürk
Defne Deda
İrem Gözlükaya
Derin Beytekin
Derin Ak
Alara Berru Kapdan
Duru Bayramoğlu

Zeynep Karahasan
Aslı Cihangir
Asya Ülger
Öykü Yağmur Özer
Esin Göğüş
Elif Tuana Gökmen
Elif Demirer
Ecem Yılmaz Haliloğlu
Defne Akıncı
Naz Evin
Başak Ataman
Nilü Şahin

Eda Naz Gökdemir
Pelin Çetin
Almira Akbay
Karya Munis
Elif Sude Yanık
Yaren Mistaçoğlu
Zeynep Bülbül
Eda Kocaoğlu
Su Kabil
Beliz Aslan
Ayşe Zeynep Özbay

Fotoğraf ve Resim

Oğuz Tuna Solaroğlu
Su Yeşildere
Ceyda Baytaş
Alara Berru Kapdan
Defne Deda
Defne Erkan
Ekin Ünlü
Tuna Atakan
Gülsu Çakır

EDİTÖRDEN

Elif Sakallı, Duru Bayramoğlu

“Dünya çok acı çekiyor. Ama kötü insanların şiddetinden değil, iyi insanların sessizliğinden.”
-Napolyon

Konuşulacak kötülüklerin sonu gelmiyor. Üçüncü sayfalar hep dolu, hep dolu. Dün dilimizden düşmeyen olay, bugün önemsiz, değersiz, gereksiz... Alıştıklarımızdan sadece bir tanesi haline geliyor. Zaten insana ve dünyaya acı çektiren bütün olayları konuşsan bir türlü bitmez, sonu gelmez. Öyleyse susmak daha kolay, konuşmanın bir anlamı yok çünkü.

Kendi fanusunun içinde varlığının farkında olmadan yaşayan, hafızasız balıklar gibiyiz. Bir oraya bir diğer yana savruluyor, yönümüzü suyun kuvvetinin belirlemesine izin veriyoruz. En kötüsü de, acınacak halimizin farkında olduğumuz halde hayatımızın kusursuz olduğuna dair kendimizi kandırıyoruz. Tüm bu acıları yalnızca biz çekiyoruz ve kendi sessizliğimizin bizi girdabın içine çekmesine izin veriyoruz. Susuyoruz, ta ki bedenimiz, zihnimiz ve tüm benliğimiz isyan edip susamayacak noktaya erişinceye kadar.

Sus(a)mamak. Tek bir harfin zihnimizde yarattığı sarsıcı etki; kelimelerin, cümlelerin, paragrafların bir araya gelmesiyle katlanarak artıyor. Goethe der ki, “Yazmaya başladığımda sakindim, şimdi, şimdi bir çocuk gibi ağlıyorum, etrafımdaki her şey öylesine hayat dolu ki.” Bazen varlığımızın farkında olmamızı sağlayan, Goethe gibi, ufacık yaşam tohumları çıkıveriyor karşımıza. Bir anda hayatın önünde duran toz pembe bulutlar yok oluveriyor ve görüntü netleşiyor. Başka bir fanusta, başka bedende ve başka bir zihinde fakat bizimle aynı acıları paylaşanları okuyoruz. Dil adeta canlı bir varlık olarak karşımıza çıkıyor, bizimle düşünüyor, bizimle konuşuyor ve bizimle duyumsuyor gibi hissediyoruz. Susamayanları gördükçe, okudukça, izledikçe biz de onlardan biri haline geliyoruz. Dilin, bizi canlı tutan tek şey olduğunu fark ediyoruz.

Bu uçsuz bucaksız dünyada sus(a)mayanların sayısının daha çok artması dileğiyle, iyi okumalar.

Zamanın İnsanı: Honoré Daumier

Yeşim Akçakaya

Honore Daumier ile ilk karşılaşmam bu geçtiğimiz yazın son haftasına denk geldi. Münih'in ünlü müze kompleksinin bir bölümünü oluşturan Neue Pinakothek, geçici süreliğine Alte Pinakothek binasının üst katlarına alınmıştı. 19.yüzyıl galerisinden başlamak üzere karar verdim. Kucağımda çizim defterim, elimde kalemlerle krem rengi sayfalara aktarmaya degecek bir eser arıyordum. Van Gogh, Manet, Degas, Courbet derken gözüm alışılmadık bir objeye takıldı.

İnce uzun, koyu renk silüetiyle dar odanın ortasında dikilmiş, uçuşan giysileri içinde şapkasının kasketi altından etrafı alaycı bakışlarla süzen Le Ratapoil'di bu. İlk görüşte aşka inanmam ama bu uzun bacaklı, kıvrık bıyıklı adamın gizemli çekimine kapılmamak elde değildi. Boş sayfanın üzerinde kaydırduğım kaleme eşlik eden sesli bilgilendirmeye rağmen Daumier'in elinden çıkmış bu adamın gizemini çözmem Türkiye'ye döndükten sonrasına kadar mümkün olmayacaktı.

"Karikatürün Michaelangelo'su" demişler Daumier için. Erken yaşta ustalaştığı taş baskı tekniğinde üretip dergi, gazete ve müzik yayınlarına sattığı 4000'i aşkın karikatürden olsa gerek.

1808'de Marsilya'da doğan Daumier, hayatının büyük bölümünü 1814'te taşındığı Paris'te geçirir. Erken yaşta çalışmak zorunda kalmasıyla mübaşir çırağı olarak edindiği deneyimler, Paris'in o dönemki sosyal ve politik hareketliliğiyle birleşerek Daumier'nin çarpıcı alaycılığının oluşmasına katkıda bulunmuş.

Henüz yirmili yaşlarındayken satirik litografileriyle ün yapmaya başlayan Daumier, 1830 Temmuz Devrimi'nin ardından La Charicature dergisinde çalışmaya başlar. Charles X'in katı rejiminin sona ermesiyle sensör nazaran hafiflemiş, Daumier'in cesur karikatürlerini basıp yayınlamasına izin vermiştir.

Fakat 16 Aralık 1831'de yayınlanması planlanan Gargantua, yeni monark Louis-Philippe için bile fazladır. Devletin sensör kararıyla Daumier ve editörü tutuklanır, 6 ay hapis ve 500 frank para cezasına çarptırılırlar.

Peki, tepedekileri bu kadar sinirlendiren neydi? Karikature şöyle bir göz atmak bile bu soruyu cevaplamaya yetebilir. Daumier'in rahatsız edici, cüretkâr tarzını en çığ haliyle gözler önüne seren bu eserde, figürlerin bozulmuş fiziksel oranları ahlaki bozulmaya işaret ediyor. Sıksa bacaklarına inat kucağında dev bir top haline gelmiş göbeğiyle tahtına kurulmuş Louis Philippe, büyütülmüş oranlarıyla resmin odağını oluşturuyor. Bu haliyle yeni kral; Gargantua, yani "devasa", ayrıca Rabelias'ın aynı isimli eserindeki gibi ağgözlü, obur bir dev. Bu doymak bilmez ağgözlülüğün kokusu; büyümüş göbeği, iştahla ardına kadar açtığı ağzının altında kat yapmış gıdısı ve tembelliğin kaçınılmaz sonucu olarak zayıflamış bacaklarından okuyucuya sızıyor, burnunun direğini kırmakla tehdit ediyor. Sağ alt köşede eğilmiş postürleri, yıpranmış giysileri ve endişenin çevrelediği yüzleriyle sefalet içindeki halk resmedilmiş. İnsanların yüzlerindeki yoğun duygu, bu dönemde acımasız ve haksızca artırılan vergilerin sonucu.

Bu iki grubu görsel olarak bağlayan köprüde ise kralın adamları, halktan zorla toplanan ganimetleri sırayla Louis-Philippe'in dipsiz bir kara deliği andıran ağzına götürmekte. Şişmanlıktan çıkıntı yapmış göbekleriyle bu yordakçılar kralın tahtının etrafında, halktan sökülen malların yutulduktan sonra dışkılanmasını andıran bir kompozisyonla konumlandırılmış çeşitli komisyon ve ödülleri toplarken de görüyoruz.

Daumier, Gargantua ile dönemin sosyal ortamını dürüstçe gözler önüne sererken mutlakaşan otoritelerin devrimin ideallerine ihanetini acımasızca alaya alır. Onun taş baskı üzerine belli kombinasyonlarla konumlandığı bu çizgilerin yarattığı ise tepedekileri korkutmaya yetmiştir. Üzücü bir şekilde Gargantua, günümüzde geçerliliğini aynı canlılıkla koruyor. Tek kişilik monarklardan özgürlük vaadiyle insanlarını diktatörce yöneten hükümetler formuna bürünen Gargantua, bugün halen eskisi kadar aç ve bir o kadar da ahlaksız. Onu doyurma yükü yıkılanlar ise yine sağ alt köşedeki halk.

Daumier ve editörü hapisten çıktıktan kısa bir süre sonra La Charicature kapatıldı. İlk susturulma girişimiyle bu şekilde karşılaşan Daumier için bu, son sefer olmayacaktı.

Modern Hayat Gözlemcisi

Bütün bu politik devrimlerin arasında Daumier başka türde bir devrime daha tanık oluyordu. Trenin günlük yaşama girmesiyle birlikte modern hayat, Daumier'in karikatür ve resimlerine sıkça konu olacak yeni bir sınıfa doğmuştu: burjuvazi. La Charicature kapatıldıktan sonra aynı editörün açtığı La Charivari dergisinde çalışmaya başladığında, Daumier gözlerini Paris'in değişen günlük yaşamı ve sosyal dinamiklerine çevirdi. En sık işlediği konulardan biri ise şık giysilerinin zorlukla zapt ettiği şişkin göbekleri, şapkaları ve bastonlarıyla burjuvazi oldu.

Bu sosyal sınıfı tasvir ederken karikatürlerinde tekrar eden arketipler yaratan Daumier, yine birtakım fiziksel özellikleri abartarak sembolik bir anlatım kullandı. Une Rencontre Terrible isimli karikatürde şık giysileri içinde burjuvanın, şehirleşmeyle birlikte yabancılaştığı doğa ile çevrili bir mekâna yerleştirilmesiyle bir zıtlık yaratılmıştır. Resmin iki karşı tarafına konumlandırılmış kurbağa ile baba arasındaki boyut farkı, korkuyla geri çekilmiş aileyi gülünç bir duruma sokar. Kurbağanın tombul yapısı ise babanın şişmanlıktan armut biçimini almış vücudunun bir yansımasıdır. Bu yolla burjuvazi ve yeni yaşam tarzını alaya alan Daumier, sembolik anlatımıyla hayatı süresince uyum sağlayamadığı ölçüsüzlüğü eleştirir.

Endüstrileşme ve şehirleşme gibi gelişmelere rağmen toplumda belirgin bir şekilde varlığını sürdüren sınıfsal fark ve ayrımcılık ise, Daumier'in özellikle trenleri konu aldığı resimlerinde öne çıkıyor. Üçüncü Sınıf Vagonu isimli yağlıboya tablosunda Daumier'in hem burjuvaya hem de işçi sınıfa yaklaşımı, ışık ve rengin kullanımıyla aktarılıyor. Arka planda, şapkaları ve paltolarıyla orta sınıf yer alıyor. Yüzlerinde memnuniyetsizlik, birbirlerinden ayrı oturuyorlar. Karanlıktalar. Bu manzarayla zıtlık oluşturan ise resmin dörtte birini kaplayarak odağını oluşturan ön plandaki figürler. Bir bebek, bir çocuk, bir anne ve bir büyükanne, birbirine yaslanmış. Yorgun fakat huzurlu yüzleri, karanlık arka planla tam bir kontrast oluşturan sıcak sarı bir ışıkla aydınlanmış. Burjuvayı materyalist çıkarları ve yüzeysellikleri üzerinden eleştiren Daumier, bu özellikleri eserinde soğuk vücut dilleri, soluk ışıkta gölgelenmiş hoşnutsuz yüzler ve bunları arka planda tutmayı seçtiği kompozisyon yoluyla aktarıyor. Buna karşıt alt sınıfın ailevi bağları ve sevgiyi vurgulayan vücut dilleri ile özenle sıcak tonlara boyanmış ağırbaşlı yüzleri, Daumier'in onlara beslediği saygı ve takdirin bir yansıması.

Adaletsizliğin Susamayan İspiyoncusu

Daumier için sık sık ziyaret ettiği tiyatro oyunları kadar mahkeme salonları da birer gösteriydi. Gençliğinde mübaşir çırağı olarak deneyimlediklerinin de etkili olduğu Les Gens de Justice (Adaletin Adamları) isimli karikatür serisinde Daumier, hukuk sistemini ve avukatları gülünç durumlarda resmederek alaya alır.

Yağlı boya resimlerinden birinde, baştan ayağa koyu renk cüppesi içinde resmettiği bir hâkim görüyoruz. Kibirle havaya dikilmiş başı, küçümsemeyle aşağı doğru bükülmüş dudaklarıyla karşısındakine tepeden bakıyor. Bu eserde Daumier'in alışılmadık perspektif kullanımı ve yüz ifadelerini yansıtmadaki isabetliliği, seyirciyi hukuki sistem içindeki hiyerarşinin tanrısallaştığı "Adalet Adamı"yla yüzleştiriyor.

Seriye oluşturan taş baskı karikatürlerinden birinde ise yüzü heyecanla kasılmış bir avukat, sesini duyurmaya çalıştığı hâkimlere doğru çaresizce uzattığı eliyle hararetle derdini anlatmaya çalışıyor. Avukatın teatral pozu ve duygu yüklü yüzü, Daumier'in tiyatroyu konu aldığı resimlerinden çıkma gibi. Buna karşın iletişim kurmaya çalıştığı grup, yani hakimler, yetkililer, "Adaletin Adamları"; tamamıyla tepkisiz.

Uyku halinde öne düşmüş başlar, gürültülü bir horlamayı salıveren açık bir ağız ve kapalı gözler, avukatın alabileceği tek cevap. Kompozisyon yoluyla odağa yerleştirilen hâkimler, gözünü görevine ve adalete yummuş, yozlaşmış, yüzeysel ve bencil bir adli sistemi temsil ediyor.

Daumier'in kaleminden kaçamayanlar listesindeki bir başka grup, zamanın politikacıları. The Legislative Belly isimli karikatüründe Fransız yasama meclisinin bir toplantısını acımasızca dürüst filtresinden geçirek resmeden Daumier, bu karikatür için yaptığı büstlerle birlikte politik yozlaşmayı fiziksel özellikler üzerinden ifşa eder.

Karikatürde abartılmış kanca burunlar, geniş alınlar, kısalmış gözler ve şişirilmiş göbekler, hem her bir politikacıyı tanıtır kılacak kadar ustaca hem de boş kendini beğenmişliklerini yansıtacak kadar belirgin bir şekilde çizilmiş.

Eşitsizlik ve yoksulluk içindeki ülkeyi yönetmekle görevli bu adamların ahlaki yozlaşması, fiziksel özelliklerinin bozulmasıyla paralellik içinde. Ayrıca eserin ismindeki Belly (göbek) kelimesi normalde kullanılan legislative body ifadesinin içinde kullanılmış, bu kelime oyunuyla politikacıların çıkarıcı açgözlülüğüne işaret edilmiştir. En az karikatürler kadar cüretkâr olan büstler ise, bu yüzlerin pişmemiş kilde hayat bulmasıyla ortaya çıkmış. İnsanın karmaşık doğasını fiziksel form ile görsel olarak ifade eden Daumier, bu heykelleri 1832-1833 yılları arasında The Legislative Belly'ye hazırlık olarak üretmiştir.

Ve nihayet sıra gizemli adamımıza geldi.

Daumier, hapse girdikten sonra eleştirilerini suçlanmadan yapabilmek için pek çok kurmaca tip yarattı. Bunlardan belki de en ünlüsü Le Ratapoil. Sözlük anlamı "derisi yüzülmüş sıçan" olan Le Ratapoil, o dönemde Napolyon propagandacılarına verilen bir takma isimdi.

Bir Cumhuriyetçi olan Daumier, otuzun üzerinde litografi ve bir heykelinde hayat verdiği bu karakterle Bonapartist zorbaları eleştiriyordu. Diğer eserlerindeki gibi, bu adamın da abartılı fiziksel özellikleri, karakter özelliklerine işaret ediyor.

Uzun bacakları ve kendinden emin duruşuyla güç yayarken ince, zarif silüetinin kırılğan bir hali var. Uçuşan giysilerin hareketli çizgileri, heykele bir akışkanlık katıyor, Le Ratapoil'in zapt edilemez kurnazlığını yansıtıyor. Alaycı bakışlarına eşlik eden kıvrımlı bıyığı ise zamanın İmparatorluk destekçilerinin olmazsa olmaz aksesuarlarından. Daumier, yarattığı bu karakter üzerinden Napolyon'un "İmparatorluğun yeniden canlandırılması" adı altında otoritesini artırma girişimlerini eleştirir.

Bu politik yaklaşımı Le Ratapoil karakteriyle sembolik olarak hayata geçiren Daumier, bunu insan formunun ifade potansiyelini kullanarak yapar.

Gizemli adamımın daha olumlu anlamlar taşıyıp taşımadığını hayal kırıklığına yaşasam da, beni Daumier ve utanmaz alaycılığıyla tanıştırdığı için fazlasıyla memnunum. İlk bakışta huzursuz eden grotesk tasvirlerinin ardında yatan esprili fakat bir o kadar da güçlü anlatım, bir sanatçı ve insan olarak Daumier'e hayranlık duymama neden oldu. Kendini bir realist ve modernist olarak tanımlayan Daumier, "sanatçının çağdaş olmak gibi bir ahlaki görevi olduğunu" savunmuş, kendi zamanının gerçeğini tüm çıplaklığıyla 4000'i aşkın karikatür, 300'den fazla resim, 600 çizim ve suluboyada gözler önüne sermiştir. Son günlerinde dahi ürettiği eserleri, iki yüz yıl sonra günümüz sosyal ve politik ortamıyla şartırtıcı derecede yakın bir ilgi içinde.

Ölümsüzlük yerine “çağdaş olmayı” amaç edinmiş Daumier. Ne devletin girişimleri ne bir türlü düzelme-
yen maddi durumu ne de gittikçe kötüleşen körlüğü
susturabilmiş adaletsizliği ispiyonlarken attığı kahka-
haları.

Kaynakça:

<https://www.wikizeroo.org/index.php?q=aHR0cHM6L-y90ci53aWtpcGV-kaWEub3JnL3dpa2kvR2FyZ2FudHVhX3ZlX1BhbnRhZ3J1ZWw>

<https://www.wikizeroo.org/index.php?q=aHR0cHM6L-y90ci53aWtpcGV-kaWEub3JnL3dpa2kvR2FyZ2FudHVhX3ZlX1BhbnRhZ3J1ZWw>

https://www.theartstory.org/artist/daumier-honore/artworks/#pnt_1

<https://www.wikizeroo.org/index.php?q=aHR0cHM6L-y9lbi53aWtpcGV-kaWEub3JnL3dpa2kvSnVseV95ZlZvbHV0aW9u>

<https://www.wikizeroo.org/index.php?q=aHR0cHM6L-y9lbi53aWtpcGV-kaWEub3JnL3dpa2kvRmlsZTPlb25vciVDMYVBOV9EYXVtaWVyXy1fR2FyZ2FudHVhLmpwZw>

https://arthive.com/artists/731~Honore_Daumier/works/19172~Advocate_with_the_court_because_justice_constantly_stands_out

<https://www.theguardian.com/artanddesign/2013/nov/03/daumier-visions-of-paris-review-royal-academy>

<https://m.youtube.com/watch?v=vQc1KY1gDdl>

<https://m.youtube.com/watch?v=p-Q1ONdc5uw>

<https://m.youtube.com/watch?v=LHgHRiXYmpk>

https://m.youtube.com/watch?v=Np_nYpw6aqc

<https://www.wikizeroo.org/index.php?q=aHR0cHM6L-y9lbi5tLnd-pa2lwZWVpYS5vcmcvd2lraS9lb25vciVDMYVBOV9EYXVtaWVy>

<https://google.com/search/static/gsc/m01xq3c.html>

<https://krollermuller.nl/les-parisiens-karikaturen-van-honore-daumier>

İnsanın Doğuş Hikâyesi

Derin Ak

Bir gün bir dişinin rahminden bir et parçası çıktı. Bu et parçası dişinin rahminde büyürken Tanrı beyninin içine hayatta kalması için birkaç içgüdü kazıyordu, bir de atalarından gelen birkaç korku. Başlarda et parçasını dokuz ay taşıyan bu dişi insan ve et parçasının şeklini belirleyen bilgilerin geri kalanını aktaran diğer erkek insan, bu et parçası ile ilk etkileşime geçen insanlardı. Üzerine pembe renkli kumaş parçaları koyup onu örttüler. Et parçasını dünyaya getiren dişi insan başladı dikmeye. Et parçasının derisinin üzerine iğne iplikle dikti, artık et parçası kendi vücudundan utanması gerektiğini biliyordu tabii bir de dişi olduğundan pembe kumaş parçalarıyla örtünmesi gerektiğini... Belki başlarda bildiğinin bile farkında değildi ancak bu bilgiden hayatının sonuna dek kurtulayamayacaktı. Bundan sonra dişi bu şekilde dikmeye devam etti et parçasının derisinin üzerine iplik parçalarını, onun insan gibi görünebilmesi için. Et parçası çevresini keşfettikçe onu doğuran dişinin yapmasına gerek kalmadan derisinin üzerinde iplikler belirmeye başladığını gördü. Artık gökyüzünün mavi olduğunu ve sıcağa yaklaşmaması gerektiğini biliyordu çünkü canını acıtacaktı. Bu acı, derisi dikilirken yaşadığı acıdan farklıydı. Derisindeki ipliklerin bazıları ona dikildiği sırada değil de sonradan zarar veriyordu.

Dünyaya geldikten sonra aylar geçti. Bir gün onu dünyaya getiren dişiye vurmaya yeltenmişti çünkü ona sinirlenmişti. Bunun üzerine dişi şaşırıp lakin zaman kaybetmeden iğne ipliğini alıp dikmeye başladı. Bu dikmesi en zor bilgilerden biriydi. Ancak sonunda öğrenmişti et parçası saygının ne demek olduğunu. Et parçasının canı yanmıştı iplik-

olduğunu. Et parçasının canı yanmıştı ipliklerden her biri derisinin içinden geçip ondan bir parça haline gelirken. Bu et parçasına zamanı geldiğinde iyiliğin ve kötülüğün ne demek olduğu da dikildi. Hangisini seçmesi gerektiğini de biliyordu artık.

Daha sonraları insan topluluğunun içindeki kimliğini yavaş yavaş öğrenmeye başladı. Kendi kimliği hakkında ilk derisine işlenen, dişi olduğunda yapması gerekenlerdi. Zayıf olduğu ancak güzel olması gerektiği dikildi derisine. Canını ara sıra yakıyordu bu iplikler. Zaman geçtikçe daha da acı vermeye başladı. Et parçasına görünümünü veren dişi ve erkeğin insan topluluğundaki statüsünü bir süre boyunca taşıması gerektiği de dikildi, belki de sonra değiştirebilirdi bu statüyü. Bu şimdilik pek önemli değildi çünkü kendisine Tanrının damgasını (ki biz bu damgaya DNA diyoruz) aktaran dişi ve erkekte, insanlar arasında kabul gören ve onun sayesinde kaynaklara ulaşabileceğiniz günümüzde para adı verilen kâğıt parçasından çok bulunmamaktaydı. Dişilik ve parasızlık iplikleri ne yazık ki daha dünyaya gelmeden dişinin karnında oluşmuştu sadece bunları yeni fark ediyordu. Et parçası, tam insan topluluğunda sevilmeyen ipliklere sahip olduğunu düşünürken yeni birkaç ipliği daha fark etti. Kendi ırkını ve dinini öğrendi. Utanç duygusunu çok önceden öğrenen et parçası insanlar arasında bu ipliklerin de hoş karşılanmadığını öğrenince daha da utandı kendinden.

Bir gün et parçası aynaya bakma girişiminde bulundu. Kendi kendine artık insanlara benzediğini düşündü. Teker teker iplikleri incele-

meye başladı. Tanrının ona verdiği bir yetenek olan düşünme ve sorgulamayı kullanmaya başladı. Bazı iplikleri kendi bedeninde beğenemedi. Söküp çıkarmaya çalıştığında canı yandı ve ağlamaya başladı. Kendisine bahşedilen dört duvar arasında başladı ağlamaya. Hayatında hiç bu kadar canı acıamamıştı. Bir süre bıraktı ancak kafasına takılmıştı bir kere. Yavaş yavaş kimseye söylemeden sökmeye başladı. Belki tam sökemiyordu iplikleri ancak gevşetebiliyordu. Bir gün bir tanesini sökmeyi başardı ancak çevresindeki diğer et parçaları onun yeni görünüşünü beğenmediler. Kendi başına kaldı. Bu durum sadece canını yakmamıştı, kırmıştı da onu. İpliği geri dikti yerine diğer et parçalarından uzakta kalma korkusuyla. Yalnızlığın onun üzerindeki etkisini tanrının kazdığı içgüdülerden biri mi yoksa sonradan dikilen bir iplik mi olduğuna karar veremedi, üzerine de çok düşünmedi zaten.

Bir süre sonra bu ipliklerle çevrili beden kendisine ait olmadığını hissetti. Kendi dört duvarının arasındaki boşluğa gidip sökmeye başladı birer birer bu iplikleri. İpliklerin çıktıkları yerlerde izler kalmıştı ve tüm vücudu kan içinde kalmıştı. Saatlerce ağladı sadece, aynada kendine bakarak. Ne hissettiğini bilmiyordu artık. Birkaç iplik kalmıştı hâlâ lakin artık kendisini et parçası olarak görebiliyordu. Aynaya daha da yaklaşmıştı inceledi kendini. Ne kadar da çirkin bir yaratıktı. Vücudunun her yerinde morluklar vardı, diğer et parçalarının darbeleriyle bunlar. Vücudunun mor rengiyle kanın kırmızı rengini bir arada görmek daha da kırdı onu.

Diğer et parçalarının arasına çıkmasının zamanı gelmişti artık. Herkes ona farklı gözlerle bakıyordu artık. Ondan öğreniyorlardı. Bu çirkin, kokuşmuş varlık da kimdi? Kendisini dünyaya getiren bile onu tanıyamıyordu artık. O ise acıyla bağırdı dünyaya "Siz sadece birer et parçasısınız. Birbirinize bundan fazla yükler yüklemeyin artık."

FOTOGRAF

BOYUT

Tanıdık

Ece Azra Aktürk

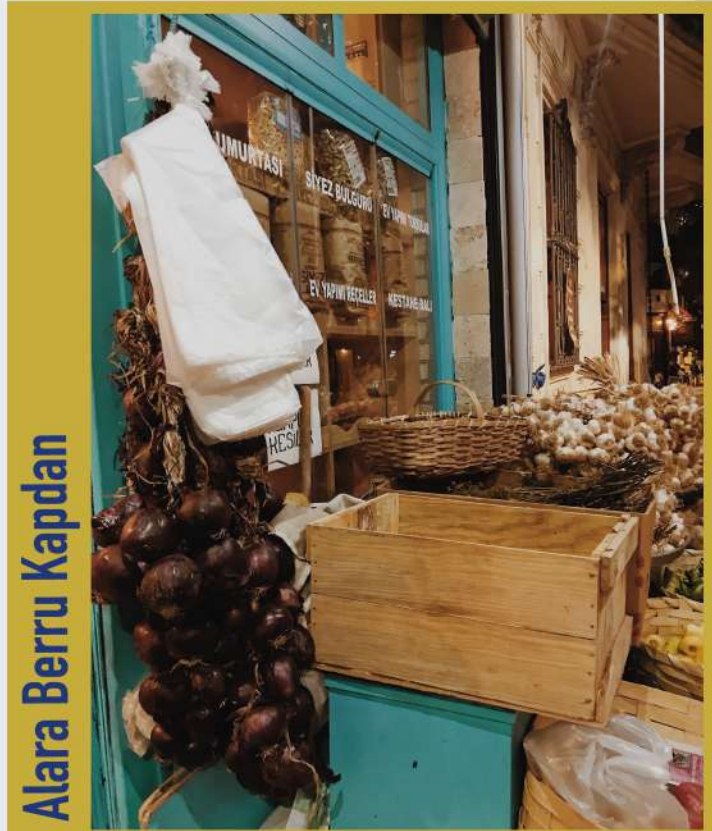
Bakıyorum gökyüzüne, izliyorum onu
Gece kanatlarındaki siyah tüyleri döküyor
Tanımıyorum bu geceyi
Bilmiyorum yıldızlarını
Ama tanıyorum karanlığı izleyen gözleri

Kalkıp çıkıyorum sokağa
İlerliyorum yol beni götürdükçe
Gelmedim hiç buralara
Bilmiyorum evleri
Ama sokakta dolaşan gölgeyi tanıyorum

İlerliyorum yavaş yavaş
Daha önce görmedim bu sokak lambalarını
Bu deniz kokusu daha önce hiç beni bulmadı
Ama gezinen siluetin tatlı kokusu çok tanıdık

Varıyorum kumsala, yürüyorum yavaş yavaş
Ayakkabısız ayaklarımda hissediyorum soğumuş kum tanelerini
Tanımıyorum dalgaların bu sevinç çılgınlıklarını
Daha önce hiç görmedim şafağın bu aydınlığını
Ama biliyorum sahildeki kızın ışığını

İlerliyorum denizin içinde
Duruyorum birkaç korkak adımdan sonra
Ne bacaklarımı döven deniz tanıdık
Ne de içinde durduğum mavi soğuk
Ama dalgaların dövdüğü beden o kadar tanıdık ki

Alara Berru Kapdan

FOTOGRAF

Yeni Bir Dünya

Başak Ataman

Bazıları başıma gelenlerden beni sorumlu tutuyor. Doğrusunu sorarsanız, ben de kendimi. Olaya nereden baktığınıza bağlı aslında. Verdiğim kararların öncesinde hayatımı bu denli etkileyeceği söylene, inanmazdım. Bu yüzden yıllar yılı kendini dost bilmiş arkadaşına ihanet etmiş gibi bir his var içimde. Yalnızca kendime ettiğim bu ihanet, bana daha çok haz verdi. Rüzgârın bilinmezliğe götürdüğü içi boş bir poşet eskiden, amaçsızca uçup ufukta kayboluyordum, şans eseri kendimi karada bulana dek. Fakat şimdi her şey değişti. Poşetin içi doldu ve artık kendini rüzgâra bırakmıyor, çünkü kendine ait, çok uzaklarda yeni bir ufuk yarattı. Şimdi ise orada kendi halinde yaşıyor ve mutlu, hem de düşünebileceğinden de daha çok.

Yine de yeni hayatıma alışmak zor. Malum yabancıyım buranın. Önüme çıkan her yere yeni doğmuş bir kuş misali bakıyorum. Bazen titrek gözlerim yüzümden ayrılıp uzaklara gidiyor, sonra geri geliyor. Bu şekilde yeni dünyama ait olmaya çalışıyorum.

Eski yaşantım, yüzüne aşına olduğum insanlar her gün aklıma geliyor. Bir akşam mesela, Galata Kulesi'nin yakınlarında, sıcak kestane satıcısı bir adamla muhabbet ediyordum. Uçları aklaşmış ve dudağına doğru dik uzanan bıyıkları vardı. Bu bıyıklar, kafama çok takılmıştı. Konuşmanın ortasında, konuştuğça hareket eden bıyıklara odaklanmışım. Sonradan aklıma birtakım düşünceler gelmeye başladı. Adamı her sabah itinayla aynanın karşısında bıyıklarını şekle sokmaya çalışırken hayal ettim. Her gün aynı şekilde, aynı uzunlukta olmasının nedeni de buydu zaten. Beyoğlu'nun dar sokaklarından geçerken yüzüne çarpan rüzgâr bıyıklarımı bozar düşüncesiyle ne kadar tedirgin olabileceğini düşündüm. O bıyıkların hep yerinde, düzgün olması gerekiyordu çünkü. Aksi halde ne olur bilmiyordu, aksi hali yoktu çünkü. Annesi, babası, karısı, çocukları onu bu bıyığıyla tanımışlardı ve beklentileri de buydu. Bu yüzden bıyığı, onun için çok önemliydi. Belki olduğundan daha olgun ve saygın gösteriyordu, belki de tecrübeli. Çocuklarının "baba" diye tanımladıkları figürde de bıyıkları başroldeydi zaten. Bıyıklarından vazgeçmesi ya da bıyıklarını değiştirmesi, hayatını ve insanların ona karşı fikirlerini değiştirecekti. Hem adamla konuşmak hem de bunları düşünmek kolay değildi. Zaten sonradan düşüncelerimin ne kadar saçma olduğu aklıma geldi. Belki de sıradan bir bıyık ve dudağının üstünde olması gerektiği gibi duruyordu.

Bu yüzden zihnimdeki anlamsız düşünceleri susturdum ve mantığımın yerine gelmesi için birkaç dakika etrafa baktım. Kestanecinin köşesinde kahvehanelerin ve barların uzandığı bir sokak vardı. Biraz buralarda dolanmak istedim. Haliyle mekânlar tıka basa dolu ve canlıydı. Gözümü kestane ağacından yapılmış bir tabelaya ilıştirdim. Sıradan bir kahvehanenin önündeydi. Üstünde keçeli kalemle üstünkörü yazılmış yazılar vardı. Buğulu gözlerimle okumaya çalıştım: Türk kahvesi/Çay/-Tavla/Okey/İskambil/En uygun fiyatlar.

İçeri girmeye karar verdim. Sıcak kahve ve nargile karışık bir koku vardı. Yuvarlak masaların etrafı birbirine benzeyen insanlarla doluydu. Yüzlerinde ruhlarını gölgeleyen bezmiş bir ifade vardı. Bir yandan kahvelerini yudumlayıp bir yandan da makineleşmiş elleriyle iskambil kâğıtlarını ortaya atıyorlardı. Kasanın köşesinde duvara yaslanmış boş bir masa vardı. Sandalyeyi çekip oturdum. Görevli çocuk gelip ne istediğimi sordu. Buzdolabında sırayla dizilmiş gazozlar dikkatimi çekti. Kimsenin ağzını sürmediği şişeler çok arkadaşça bakıyordu bana. Gazoz isteyecektim. Sobanın sığağından gevşemiş dudaklarımı açar açmaz acı kahve kokusu tüm vücuduma hükmediverdi. Herkesin elinde olan kahveye benim de artık sahip olmam ağzımdan çıkan tek bir kelime sayesindeydi.

Ben de artık sıcak kahvemle ısınırken etrafı gözlemleyebilme şansım oldu. Bana kahvemi getiren çocukla yanında duran delikanlı, sanırsam akşamki derbi için televizyonu ayarlıyorlardı. Hemen arkalarında büyükçe bir masa vardı ve herkes hararetili bir şekilde oyuna dalmıştı. Aralarından diğerlerine oranla daha genç gözükene biri, ivedi hareketlerle sandalyesini tıkrıdarak yanlarından ayrıldı. Terk edilmiş sandalye, kafamı çok kurcaladı. Şimdiye kadar o sandalyeye oturmuş insanların aklıma getirdim. Amaçsız, hatta belki çaresiz, saatlerce ve bıkmadan sandalyede oturan vücutları, çürümeye bırakılan bir heykel gibi duruyordu. Bir ellerinde kâğıt, bir ellerinde kahve, sıkılmadan zavallı sandalyenin üzerinde vakitlerini geçiriyorlardı. Biri kalktığında yerini dolduracak başka birisi hemen geliyor ve hiçbir şey değişmemiş gibi, bir öncekini taklit etmeye başlıyordu. Yüzü görülmese, ki bazen o da çok benziyordu, sandalyede oturan kişinin hiç değişmediği bile akla gelebilecek değerdeydi. Fakat şu an sandalye boştu. Ağız olsa da konuşsa, diğer sandalyelere olan kıskançlığını feryat figan etse diye düşünmedim değil. İşte tam bu yüzden ayıp olmasın diye gidip sandalyeye oturdum.

Önceki adamın yarıda bıraktığı kartları elime alıp oynamaya başladım. Yanımdaki adam kolunu sandalyemin arkasına yerleştirene kadar içinde bulunduğum ortamdan zevk alıyordum. Arkadaşça bir hareketti aslında, ama bana ne yapmak üzere olduğumu hatırlatmaya yetti. Elimdeki kartları bir suçlu gibi hissederek bıraktım ve sandalyeyi tekrar yalnızlığa terk edip kendimi dışarı attım. Çıkarken biraz nakit para atmaya da unutmamıştım, tabii. Karşıda iyi müzik aletleri satan bir antikacının önünde durup kendime gelmeye çalıştım. Bir katil olduğum, o an aklıma geldi. Yüzümü kaldırıp gelip geçen insanlara baktım. Hepsisi de benim gibi birer katildi aslında. Tek farkları, bunun farkında olmamalarıydı. Farkında olmakla olmamak arasındaki bu ince çizginin adı masumiyetti. Yalnız gerçekte kim olduğunun farkında olmayanlar masum kalabilir.

Yıllardır zihnimde susturduğum düşünceler, ruhumun derinlerinde ama bilinçaltıma çok yakın olan gerçek "ben", zihnimi hapsedmeye çalışıyorlardı ve bana vermeye çalıştıkları ceza, düşünebileceğinizden çok daha fazla canımı yakıyordu.

Antikacının yanındaki dar sokağa saklanıp kısacık saçlarımı çekerek uzun saçlarımı ortaya çıkardım. Üstümdeki siyah kazağı da çantama sıkıştırıp pembe yeşil çizgili gömleğimi giyiverdim. Hâkî trençkotumla çok yakışıyor bu gömlek. Fazla vakit kaybetmeden tekrar yürüyebilecek gücü kendimde buldum.

Antikacının oradan düz ilerleyip yokuşu çıktım ve yoluma devam ettim. Acıların hepsi geçmişti ve hiç olmadığım kadar rahattım. Yol üstü rastgelen birkaç butiğe uğrayıp altın kaplama, en canlısından gümüş kolyeler aldım. Ertesi gün de kendime yeni giysiler alacaktım, en gösterişlilerinden.

İşte bu şekilde yeni dünyama giriş yaptım. İçimde durmadan konuşan ve yıllar yılı susturduğum düşünceler, en yakın arkadaşım şu an. Benim için bu refaha erişmek çok da kolay olmadı. Çevremde yakınım olarak adlandırabileceğim birçok insan vardı. Hiçbiri bana katil olduğumu söylemedi. İnsanların çoğu boş sandalyeyi doldurmak için vardır zaten. Çevrenizde ne kadar insan varsa o kadar yalnızsınız aslında. Bu yüzden de hayatta tek başınasınız. Benim gibiyse eğer, işiniz hem zor hem de çok kolay. Burada birkaç gün yaşadktan sonra başkalarının ne düşündüğünün aslında çok da önemi olmadığını anlıyorsunuz. Bu yüzden gerçek kimliğimi açığa çıkarıp bir yalancı olmaktan kurtulduğum için kendime minnettarım. Yıllardır içimde aradığım bu kişiliği sonunda bulmuştum ve memnuniyetim, haz duygusuyla birleşip beni gururlandırıyor. Peki kendimi nerede bulduğumu merak ediyormusunuz? Bizim orada her şey bir yerde başlar ve bir yerde biter. Orayı bulmak da size kalmış.

Su Yeşildere

Hissediyorum ama Duymuyorum

Yaren Mistaçoğlu

Kulaklarımı kapatıp sessizliğin o muhteşem boşluğu içine düştüm,
Hiç ses yok.

Kulaklarımdan giren kirliliklerin gözüme indirdiği perde aralanıyor,
Hissediyorum.

Kızgın güneşin iliklerime kadar beni sarıp sarmalamasını,
Vahşî denizin katlanıp vücuduma hücum etmesini,
Ateş gibi kumların ayağımın altında alev aldığını,
Hissediyorum.

Mavi suların kıyıya getirdiği kokuyu,
Haşlanmış mısırın bütün caddeyi avucunun içine alışını,
Nemli havlulardan bulutlara doğru uçuşan damlaları,
Ağaçların düşen yapraklarının nefesime karıştığını,
Hissediyorum.

Bodrum'un zerafeti ile doğanın yarattığı portreyi görüyorum.
Hissediyorum.

Ama duymuyorum.

Duymaktan korkuyorum.

Kulaklarımı açtığım bütün şehirliler portreye hücum edecek,
Biliyorum.

Dört tekerlekle üzerinden geçecek,
Işıklarla mavi ve yeşilin ahengini bozacak,
Anlamsız sözlerle kuşların civıltılarını susturacak.
Güneş küsüp gidecek,
Deniz ise kıyıya düşman olacak.
Simsiyah perde geri kapatacak bütün sahneyi,
Oyun bitecek, gerçek hayata dönülecek.

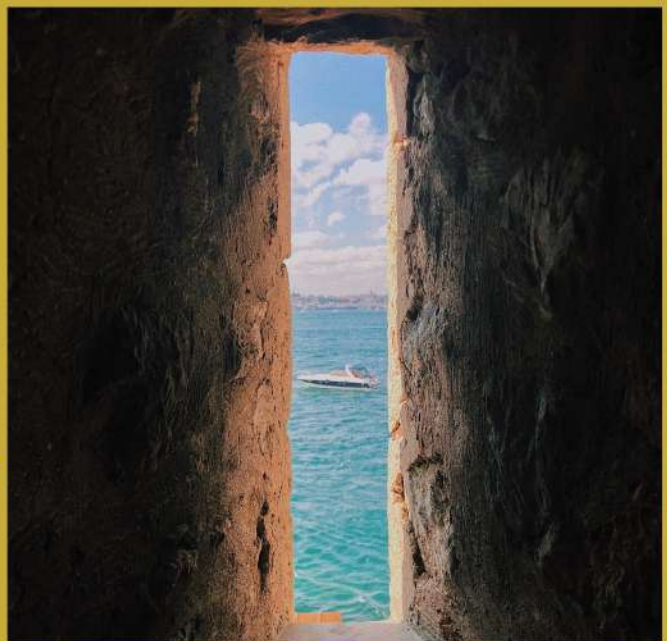
İstemiyorum.

Sessiz ol Bodrum,

Sakın ses çıkarma ki oyun hiç bitmesin, portre bozulmasın.

Sen yeter ki sessiz ol.

Gülsu Çakır

F
O
T
O
Ğ
R
A
F

Kadın Olmak

Elif Tuana Gökmen

kadınların dünyası karmaşık derin bir bataklık hatta eğer görebiliyorsan bunu hissedebiliyordur da giderek batıyoruz çünkü giderek daha da dibe daha da karanlığa gömülüyoruz karanlıkta yaşıyoruz biz hem de tek bir kibritimiz kalmışken o da yoruldu rüzgâra direnmekten fark ettiniz mi söndü sönecek dışarı kadın için farklı tehlikeli ayrıca bu yüzden ki maske takmaları bu yüzden ki gülerken sadece ağızlarını değil kendilerini de kapatmaları fark ettiniz mi hiç çevresindeki duvarları hayat zehre dönüşebilir sizin için eğer şort giydiyseniz çevreniz kurda dönebilir eğer karanlıkta eve döndüyseniz insanlar belaya benzer eğer doğruları söylediyse kalk ve konuş sen yine de bağır avazın çıktığı kadar duyur ki sesini seni bıraktıkları mağarada yankılansın sözcüklerin.

insan gibi yaşamak istiyorum diye bağır kadınım ve gurur duyuyorum de koştüğünü göster onlara koştüğünü ve yürüsen bile saygı istediğini göster çünkü aptallaşmış insanlar reddediyor bunu bizi reddediyor seni reddediyor kahkahaların batarken insanlara mutluluğunu saklama sakın kendine yay yayabildiğince yoksa o zaman kalkar o eller sana sana ve hayatına kadın olmak bu yüzden zordur hayatı yaşamayı bir değil on kez düşündüğün için zordur çevrende şerefini vücuduna bağlayanlar gezindiğinden zordur titreyen nefesini her aldığında aklına gelen düşüncelerle baş etmeye çalıştığından zordur kadınların dünyası karmaşıktır.

Aslında Kimler Akıl Hastası?: Joker

Oğuz Tuna Solaroğlu

"Hepimiz palyaçoyuz." Son dönemde sinema sektörünü kasıp kavuran "Joker" filminin vermeye çalıştığı en büyük mesaj bu aslında. Joker, kesinlikle aynı basit formüller üzerine inşa edilmiş sıradan sıkıcı ve "çerez" niyetine üretilen filmleri aşar nitelikte. Film, hâlihazırda diğer benzer kurmaca evren karakterlerine kıyasla çok daha kompleks, çok daha derin ve çok daha farklı bir düşünce yapısına sahip bir anti-kahraman olan Joker'i ve onun nasıl "Joker" olduğunu merkeze alıyor. Birçok film, Joker karakterini farklı biçimlerde ele aldı, kendi tezlerini üretti fakat bu yeni film Joker'i tek başına "sahneye çıkararak" sinemanın yapabileceği en iyi şeyi yapıyor: İzleyeni içine çekip kendi dünyasında yaşıyor. İzleyiciyi, toplumdan dışlanan ve ucube olarak nitelendirilen bir karaktere samimiyet duymaya, onun kitlelere yayılan isyanına destek vermeye itiyor. Toplum tarafından genel-geçer olarak görülen bazı ahlâk kurallarını çiğnediğinden izleyenler filmin etkisinden kurtulmaya çalışıyor ve belki de film boyunca "Hayır, bu yanlış. Bunu desteklememeliyim." cümleleri ile kendi doğrularıyla çatışıyor. Ahlaki açıdan yanlış (!) olmasına rağmen Joker, çoğu insanı kendisiyle bağ kurmaya itiyor. Bu sebeple de film, tezi bakımından emsalleri olarak nitelendirilebilecek filmler arasından sıyrılmayı başarak bireyi ahlâk, doğru, yanlış, akıl, delilik gibi kavramlar ve bu kavramların günümüz dünyasındaki yerleri üzerinde duruyor. Tüm bu kavramlar ve aralarındaki ilişki Arthur Fleck'in nasıl Joker'e dönüştüğünü perdeye yansıtıyor.

Joker'i ve yitirdiği aklını anlamak adına incelenmesi gereken ilk etmen yaşadığı şehir: Gotham. Bu gri şehir, bir nevi açık hava akıl hastanesidir. Sokakları çöp dolmuş, fareler her yeri sarmış, salgın hastalıklar ortaya çıkmıştır. Hırsızlık ve her türlü yasalara aykırı eylem boy göstermektedir. Bu kaotik düzeni çözebileceğini iddia eden zengin üst sınıfa mensup birkaç belediye başkanı adayı ise, bu hayali şehri yönetmek için insanları ikna etmeye çalışmaktadırlar. Yani suç işlemenin normalleştiği ve denetleme kurumlarının işlevini tamamen yitirdiği, daha da öte yozlaştığı, rüşvetin ve yolsuzluğun kök saldığı bir şehirde yaşamaktadır Joker. Yöneticilerinin görevlerini yerine getirmediği bu şehirde vatandaşlar tamamen raydan çıkmıştır ve suç sokaklara kapkara bir sis bulutu edasıyla çökmüştür. Filmin henüz başında Arthur'un gündelik işini -palyaçoluk- yerine getirmeye çalıştığı sırada tekinsiz bir grup tarafından saldırıya uğraması ve gruptan dayak yemesi bu şehrin portresini

açıkça çizmektedir aslında.

Bir başka deyişle, işini yapan bu zavallı adamı dövmek suretiyle suçlu konuma düşüren ve dolayısıyla işinde sorunlara yol açan bu grup, şehirdeki insanı kahreden düzeni ve insan profilini açıkça yansıtır. Aynı şekilde, iş yerindeki bir "arkadaşının" Arthur'un başını derde sokacağını bile bile ona altıpatlar vermesi ve bu şekilde ona komplo kurarak işinden olmasına neden olması, birbirinin kurdu olan bencil insanlarla dolu bu şehrin iğrençliğini, kokuşmuşluğunu yansıtır.

Joker'in karakterini şekillendiren bir diğer etmen ise annesi ve toplumdan sürekli duymakta olduğu nasihatler. Bu nasihatlerin en başında annesinin onu "Happy" olarak adlandırması geliyor. Film boyunca annesinin Arthur'a mutlu olmayı öğütlemesi ve koca bir gülümsemeyi yüzünden eksiltmemesini istemesi aslında ironik bir durum olarak nitelendirilebilir çünkü kaosun hâkim olduğu bu zalim, renksiz ve kualsız şehirde böyle bir şeyi yapmak mümkün değil. Filmin ilerleyen kısımlarında annesi hakkındaki gerçeği öğrenmesiyle onu boğması aslında toplumun dayattığı değerleri ve beklentileri reddeden başkaldıran insanı sembolize ediyor. Aynı şekilde işten kovulduktan sonra ofisi terk ettiği sırada üzerinde "Don't forget to smile." yazan tabelayı karalayarak "Don't smile." şeklinde değiştirmesi böyle bir dünyada gülmenin imkânsız olduğu olgusunun altını çizer. Arthur'un bu düşünceleriyle ilişkin bir diğer örnek ise şakalarını yazdığı deftere "En komiği de ne biliyor musunuz? İnsanların, siz akıl hastasıysen öyle değilmiş gibi gözükmeyi istemesi." cümlesini yazması. Hem kurmaca evrende hem de yaşadığımız modern dünyada durum böyledir. Herkes gülmenizi ister. Daha doğrusu, herkes yüzünüzde bir tebessüm olmasını ister. Fakat aslında kimse gerçekte ne hissettiğinizi merak etmez, gerçekte içinizde kopan fırtınaları umursamaz. Yalnızca iyiymiş gibi gözükmeyiz yeterlidir. Aynı şekilde, problemlerinizi ya da psikolojik hastalıklarınız kimsenin umurunda değildir. İnsanların tek istediği "normal" gözükmeyizdir.

Filmin üzerinde durduğu bir diğer unsur ise hayal ve gerçek çatışması. Joker'e ilişkin bu çatışma aslında filmde iki ana olay üzerinden yansıtılmakta: Arthur'un idolü tarafından takdir görme isteği ve Arthur'un komedyen olma hayali. Arthur filmin henüz ilk kısmında

televizyon izlerken gördüğü bir hayalde çok sevdiği komedyen, televizyon programı sunucusunun kendini programda tebrik ettiğini ve tüm seyircilerin onu alkışladığını görür.

Bu, Arthur'un zihninde gelecekte yaşanabilecek bir olaydır ve bu motivasyonu ona vererek hayatını sürdürmesini sağladığı bir hayaldir. Ve Arthur bu programa konuk olarak davet edilir, fakat artık o Arthur değil Joker'dir. Bu sebeple olaylar farklı gelişir, Joker eskiden çok sevdiği ama kendisini alay konusuna dönüştüren bu adamı bir saniye dahi tereddüt etmeden kafasından vurarak canice öldürür. Joker'in bu adamı öldürmesi aslında sonun başlangıcıdır çünkü bu noktadan sonra Gotham'da hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır. Bu eylem, Gotham'daki anarşist eylemcilerin ateşini körükleyen dönüm noktasıdır. Benzer şekilde tüm hayatı boyunca komedyen olmak istemesi fakat sahneye çıktığında yaptığı şakalara kendisi dışında kimsenin gülmemesi de bir ömrün nasıl da bir hayal uğrunda harcandığını gösterir. Arthur uzun yıllarca şakalar yazmış, birçok plan tasarlamış ve bu amacı uğrunda emek sarf etmiştir. Yıllar boyunca kahkaha dolu bir salona dair kurulan hayaller ve gerçekte kendisi hariç kimsenin gülmediği bir komedyen...

Özetle, Joker filmi korkunç bir zamanın nasıl korkunç bir adam yarattığını perdeye başarılı bir biçimde yansıtıyor. Joker, toplum tarafından genel-geçer olarak nitelendirilen ahlâki değerleri, kuralları ve bir grup devlet adamının yazdığı yasaları "akıl hastalığı"nın yardımıyla ezip

geçiyor.

Film, bireyi neyin yanlış neyin doğru olduğuna dair sorgulamaya itiyor. Tüm bunları yaparken gerek asla gerçekleşmeyecek olan hayallerimizle gerek içinde yaşadığımız kelime anlamıyla dahi ders düşen "düzen" anlayışıyla gerek de toplumdan bol bol duyduğumuz fakat hiçbir işe yaramayan nasihatlerle aslında herbirimizin içinde bir Joker yattığını bize gösteriyor. Biz de aynı Joker gibi "normal" insanların bizi akıl hastası veya ucube olarak nitelendirdiği ve birbirlerinden destek alarak herbirimizi "akıl hastanelerine" tıktığı bu dünyada tutunacak dal arıyoruz. Gerçekten de bizim palyaço olduğumuz ve tebessüm maskeleri taktığımız bu dünyada belki de maskelerden ziyade iç dünyamıza odaklanmamız gerekiyor. Belki de birbirimizin "akıl hastalıklarını" anlamamız gerekiyor.

Fakat, ne yazık ki, durum böyle değil. Biz palyaçolar haksızız, yanlışız ve ucubeyiz. Haklı, doğru ve normal olanlar ise bu dünyayı bu iğrenç hale sokanlardır. Haklı olanlar, Joker'i yaratanlardır. Haklı olanlar Joker'e gülmeyip onunla alay edenlerdir. Bizler ise onun şakalarına gülenler olarak haksızız çünkü "biz gülerken herkes ağlıyorsa yanlış şeylere gülüyoruz demektir."

Çünkü normal insanlar bize böyle öğretti.

Reyhan

Alara Berru Kapdan

Kadıköy iskelesi tam karşımda.
Saat 00.00,
birazdan son vapur gelir herhalde.
Martılar tepemde dört dönüyor
saat kaç oldu yahu!
Yarın sabah erkenden öteceksiniz yine
uyusanıza artık.

Reyhan'ım bugün biraz geç kaldı sanki.
Saat 00.01,
hâlâ görünürde yok.
Hay Allah!
Hiç gecikmedi ya şu 55 yıllık ömrümde,
bir aksilik olmalı.

Yanıma genç bir delikanlı oturdu.
Saat 00.02.
Hah! Benim çiçekçi çocuk geldi yine çiçek sepetiyle.
Her zamankinden mi amca, dedi.
En kırmızısından dedim,
en kırmızısından.
Benim Reyhan'ım gülü çok sever.
Nerde kaldı bu vapur?
Güllerim solacak...

Amca, dedi delikanlı.
Saat 00.03,
vapur gözüktü gecenin loş karanlığında.
Bu ayakkabılar da yürüdükçe vuruyor sanki ayağıma.
Bu çiçekçi çocuk bana dikensiz gül mü vermiş?
Yok canım, sen de saçmaladın iyice.
Dikensiz gül mü olurmuş!
Gerçi bu devirde her şey olur...

Amca, amca!
Saat 00.04.
Ne çok amca diyor bu çocuk!
Evine gitsene sen görmüyor musun,
acelem var benim.
Reyhan'ım gelecek bu gece.
Evimize gideceğiz sonra da,
hem bu gece ben hazırladım sofrayı ona.
Ne de güzeldir o şimdi!

Delikanlı sustu.
saat 00.05.
Allah Allah nerde kaldı ki?
Gelmesi gerekiyordu şimdiye kadar.
Yorulmuştur belki de,
yorulmuştur o yorulmuştur.
Bilirim ben onu
İki adım gelse yorulur o...

Gelmeyecek, dedi.
Saat 00.06.
"Sen nereden bileceksin!" dedim.
O gelmemelik yapmaz.
Beni arıyordur belki de,
benim onu aradığım gibi...
Amca, dedi.
"Tam 5 yıldır her gün bekliyorsun."
Sus, dedim.
Artık evine git, dedi.
Sustum.

Deniz tam karşımda.
Saat 07.30,
Benim martılar geldi yine.
Demiştim size
işleri güçleri yok, bu saatte buradalar.
Ne garip hayvanlar!
Biricik Reyhan'ım da gelir biraz sonra.
Bağcıklarımın bağı çözülmüş,
Bağlayayım hemen.
Vapur beş dakika sonra gelecek.

Alara Berru Kapdan

FOTOĞRAF

İnsan ve Dil

Alya Salan

“Dil canlı bir varlıktır” tanımı bütün dil bilimi kitaplarında yazar. Esas sormamız gerekense neden canlı bir varlıktır? İnsanların dünyayı ve dünyadaki varlıkları anlamlandırmaya çalıştığı zamanlarda önce sezgilerle sonra işaret ve seslerle dilin gelişimi başlamış ve sosyal bir varlık olan insanın iletişim ihtiyacı devreye girmiştir.

Evet dil canlı bir varlıktır. İnsanlığın yaşam olgusu içinde hızlı ve zengin bir değişim ve gelişim göstermiştir. Ve doğduğumuz andan itibaren görüntüler, dokular, kokular ve seslerle bezeli dünyamızda bizimle birlikte gelişmiş ve en önemlisi bizi geliştirmiştir.

Bu değişim ve gelişim insanoğlunun vahşi doğada hayatta kalma mücadelesini aşmış; yüksek medeniyetler, yüksek sanat, yüksek bilim, yüksek düşünce ve nihayetinde zengin bir dil çeşitliliği ve kullanımıyla milyonlarca yıllık bir süreçte canlılığını devam ettirmiş ve kendisini geliştiren insanı da geçmiştir.

Canlı varlık olan dilimiz toplumu ve o topluma ait kültürü de oluşturur. Yüzlerce yıl içinde edinilen

tecrübeler, bilgiler, insani değerler ve yaşantılar dil ile oluşur ve korunur. En önemlisi dil; canlı bir varlık olan insanı “insani” olarak geliştirir. Duygular, hisler, soyut dünyamızda ve ruhumuzda, vicdanımızda gelişen sözcükler en güzel şekilde karşımızdakine geçer ve onda bu doğrultuda açık ve anlaşılır duygular ve anlamlar oluşturur. İşte dilimizi kullanarak ulaştığımız düşünsel, ruhsal, davranışsal iletişim budur ki; bunun için insanlık zorlu süreçlerden geçmiş ve zenginliklerini, kültürünü dil ve yazı ile gelecek nesillere aktarmış ve aktarma sorumluluğu göstermiştir.

Dilin insanlık tarihiyle yaşıt yolculuğunda geldiğimiz nokta, ters bir gelişim göstermektedir. İletişim araçlarının bu kadar geliştiği, uzayda yaşamın şekillendiği çağımızda; iletişim artık çok kolay! Dile ihtiyaç duymayarak işaretler, semboller ve kısaltmalarla çok güzel anlaşabiliyoruz! Kullandığımız kelimelerin korkutucu bir şekilde sınırlandığı dünyamızda duygularımız da yerini sembolere bırakıyor. İnsanoğlu ortak bir dil bulmakta ve yaşamakta zorlanıyor.

Sizce DİL HÂLÂ YAŞIYOR MU?

Gülsu Çakır

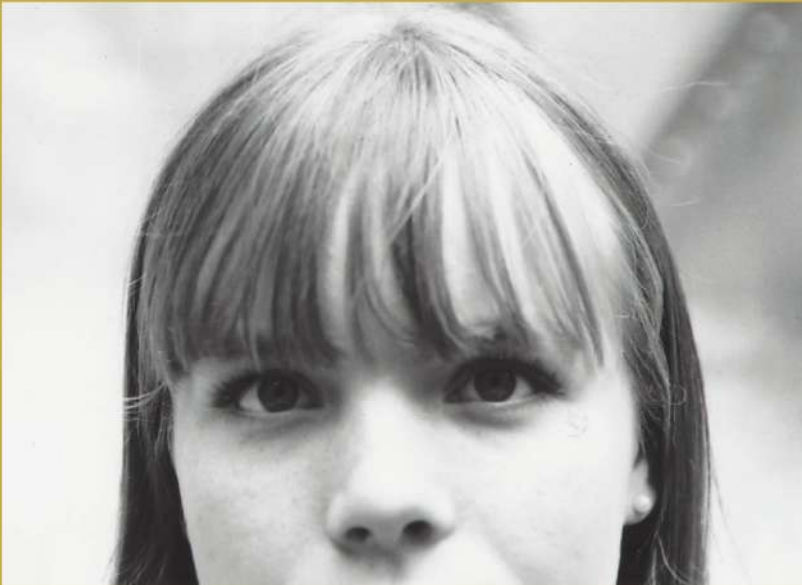
FOTOGRAF

Gözlerimden Kan Akıyor

Zeynep Sakarya

gözlerimden kan akıyor,
 içine baksan cam kırıklarıyla dolup taşıyor.
 ellerim, senin düşüncenle bile titremeye başlıyor.
 ben, toprağın altına gömülmedim belki ama,
 ölmeyi tattım bir bakıma.
 ellerin, gözlerin ve kolların, benim iznim olmadan dokundular bana.
 senin bendeki izini ne kapatabilir ki?
 şu an, uçurum kenarında bir ipte yürüyorum gibi.
 nereye tutunayım?
 adalete mi?
 "sen ne giyyordun?" diye soracak insanlara mı?
 ben, sen el uzatsan o ele bakamam bile.
 sana nasıl güvenebilirim?
 yüzümü sana nasıl dönebilirim?
 yüzümü sana döndüğümde, gözlerimden akan kan damlaları duracak mı?
 hıçkıra hıçkıra ağlamama yol açan bu düşünce son bulacak mı?
 ellerin o zaman,
 bana dokunmayı bırakacak mı?
 senin vücudumda bıraktığın cam kırıklarıyla kesildi saçlarım, duygularım, düşüncelerim.
 mutlu musun?
 devam edemiyorum ve yüzünü aklımdan silemiyorum ama,
 ellerinin benim vücudumda dokunduğu yerleri hâlâ hatırlayabiliyorum.
 keşke süpürebilsem kırıkları, yerde kalan tozları, yere düşen kan damlalarını...

F
O
T
O
Ğ
R
A
F

Su Yeşildere

B
O
Y
U
T

İnsan ve Dil

Alya Salan

“Dil canlı bir varlıktır” tanımı bütün dil bilimi kitaplarında yazar. Esas sormamız gerekense neden canlı bir varlıktır? İnsanların dünyayı ve dünyadaki varlıkları anlamlandırmaya çalıştığı zamanlarda önce sezgilerle sonra işaret ve seslerle dilin gelişimi başlamış ve sosyal bir varlık olan insanın iletişim ihtiyacı devreye girmiştir.

Evet dil canlı bir varlıktır. İnsanlığın yaşam olgusu içinde hızlı ve zengin bir değişim ve gelişim göstermiştir. Ve doğduğumuz andan itibaren görüntüler, dokular, kokular ve seslerle bezeli dünyamızda bizimle birlikte gelişmiş ve en önemlisi bizi geliştirmiştir.

Bu değişim ve gelişim insanoğlunun vahşi doğada hayatta kalma mücadelesini aşmış; yüksek medeniyetler, yüksek sanat, yüksek bilim, yüksek düşünce ve nihayetinde zengin bir dil çeşitliliği ve kullanımıyla milyonlarca yıllık bir süreçte canlılığını devam ettirmiş ve kendisini geliştiren insanı da geçmiştir.

Canlı varlık olan dilimiz toplumu ve o topluma ait kültürü de oluşturur. Yüzlerce yıl içinde edinilen

tecrübeler, bilgiler, insani değerler ve yaşantılar dil ile oluşur ve korunur. En önemlisi dil; canlı bir varlık olan insanı “insani” olarak geliştirir. Duygular, hisler, soyut dünyamızda ve ruhumuzda, vicdanımızda gelişen sözcükler en güzel şekilde karşımızdakine geçer ve onda bu doğrultuda açık ve anlaşılır duygular ve anlamlar oluşturur. İşte dilimizi kullanarak ulaştığımız düşünsel, ruhsal, davranışsal iletişim budur ki; bunun için insanlık zorlu süreçlerden geçmiş ve zenginliklerini, kültürünü dil ve yazı ile gelecek nesillere aktarmış ve aktarma sorumluluğu göstermiştir.

Dilin insanlık tarihiyle yaşıt yolculuğunda geldiğimiz nokta, ters bir gelişim göstermektedir. İletişim araçlarının bu kadar geliştiği, uzayda yaşamın şekillendiği çağımızda; iletişim artık çok kolay! Dile ihtiyaç duymayarak işaretler, semboller ve kısaltmalarla çok güzel anlaşabiliyoruz! Kullandığımız kelimelerin korkutucu bir şekilde sınırlandığı dünyamızda duygularımız da yerini sembolere bırakıyor. İnsanoğlu ortak bir dil bulmakta ve yaşamakta zorlanıyor.

Sizce DİL HÂLÂ YAŞIYOR MU?

Gülsu Çakır

FOTOGRAF

Bulutlar

Melis Selek

Bir gün yokuşun başında
kafamı kaldırıncı
tesadüf ettim ona.
Kalbinin kırıklarını
döke döke yürüyordu,
umursamadan.

Önümden geçtiğinde
havada kaldı parfümle karışık
kırgınlığın acı kokusu.

Nedendir bilmem,
Unutamadım.
Uzun kirpiklerinin perdelediği
kızarmış, şişmiş gözleri
aşağılara bakıyordu.
Belki de
kaldırım taşlarını sayardı
eğlencesine,
Belki de
yaşlı gözlerini saklardı
kirpiklerinden düşen gölgenin
karanlığına bürünmüşçesine.

Bir gün
gülümsedi bana.
muzır çocukları andırarak
Mavi gözleri sönüktü ve
Renk yoktu yüzünde başka,
makyajla kapatamadığı, fırtınasının
yüzünde yer bulan mor bulutları
dışında.

Ağır poşetlerle doluydu elleri,
nefesi hızlanırdı yokuş çıkarken.
Bileğinden yukarı tırmanırdı,
bluzunun uzun kolu
yükleriyle uğraşırken.
O zaman göürdüm,
cildinin üstüne dövme olmuş,
Ağrılı ve mor kelepçelerini.

Bir gün bekledim onu yine
Aynı yerde, yokuşun başında:
Bekledim
Bekledim
Bekledim
Gelmedi.

Bakkaldan aldığım gazetenin
uğursuz, kederli üçüncü sayfasında
fotoğrafını gördüm sonradan.
Tanınmaz hale gelen bedeninin
üst kısmında iki mavi damla,
gökyüzüne bakar, uçup
onun sonsuzluğunda kaybolmak
isterdi ısrarla.

O mavi gözlerin yağdırdığı yağmurları,
çocuksu gülüşünün üstüne inen her darbeyi,
yaralarını kapatamayan makyajını,
birkaç kelime başlık anlatamamış.
O anlatabilseydi keşke,
belki üstüne yağın yağmurdan
korunmak için sahip olurdu
bir şemsiyeye...

FOTOGRAF

Zeynep Karahaslan